

Zaburzenia integracji sensorycznej a trudności z przyjmowaniem pokarmów

Wśród objawów typowych dla dzieci z zaburzeniami przetwarzania sensorycznego bardzo często wymienia się problemy z przyjmowaniem pokarmów. Jest to mało precyzyjne określenie, ponieważ trudności pokarmowe dzieci z SPD mogą mieć naprawdę różny charakter i stopień nasilenia. Niekiedy to niechęć do jedzenia rączkami, innym razem to awersja do pewnych konsystencji, temperatur, smaków czy zapachów, a czasami to nawet brak akceptacji na przebywanie w jednym pomieszczeniu z danym produktem spożywczym. Jednak trudności pokarmowe to nie tylko unikanie, ich charakter jest uzależniony od typu zaburzenia, jaki jest reprezentowany przez konkretne dziecko.

Dzieci z zaburzeniami integracji sensorycznej mogą demonstrować jeden lub nawet kilka nieprawidłowości w obrębie procesów pokarmowych. Wśród najczęstszych wyróżniamy:

- Nadwrażliwość na bodźce słuchowe powodująca niechęć do spożywania pokarmów, które w trakcie gryzienia czy żucia wydają dźwięki. Przykładowo dziecko prezentujące ten typ może unikać produktów chrupkich.
- Nadwrażliwość dotykowa w obrębie dłoni i twarzy, a także wewnątrz jamy ustnej. W zależności od tego, które partie ciała obejmuje nadreaktywność

dotykowa, dziecko może unikać bezpośredniego kontaktu z jedzeniem, może unikać okazji do brudzenia się, jak również może tolerować tylko pewne konsystencje i faktury. W przypadku nadwrażliwości dotykowej, dosyć często obserwuje się wzmożony odruch wymiotny, a także tendencję do krztuszenia się i dławienia.

- Wzmożona reakcja na zapachy otoczenia, ze szczególnym uwzględnieniem pokarmów.
- Wybiórczość pokarmową; dziecko ogranicza swoją dietę, a czynnikiem decydującym o wykluczeniu jest smak, zapach, tekstura, temperatura, kolor, wygląd, a nawet marka produktu.
- Ograniczona zdolność lub brak zdolności usiedzenia przy stole, w jednym miejscu, w trakcie przyjmowania pokarmów. Dziecko jest nieustannie w ruchu i jest zdolne przyjmować pokarm tylko kiedy się porusza.
- Słaba świadomość sensoryczna. Dziecko, które słabo czuje może umieszczać zbyt dużą ilość pokarmu w jamie ustnej, może mieć problem by odpowiednio przygotować pokarm do przełknięcia, w konsekwencji może połykać za duże kawałki, może się krztusić i dławić, może odczuwać ból w trakcie połykania nieprawidłowo przygotowanego bolusa pokarmowego. W tym przypadku typowe jest również chomikowanie jedzenia oraz zmniejszona świadomość na posiadanie resztek pokarmowych na ustach czy twarzy. Słaba świadomość sensoryczna może również powodować nadmierne ślinienie się.
- Zmniejszona zdolność do rozróżniania uczucia głodu i sytości. Dziecko może nie czuć potrzeby nawadniania się, może nie czuć głodu.
- Część dzieci z zaburzeniami SI ma tendencję do umieszczania w jamie ustnej produktów, które nie są zdatne do jedzenia, przy jednoczesnym unikaniu wkładania do ust pokarmów.
- Zmniejszone zdolności motoryczne, niezbędne do efektywnego gryzienia, żucia czy połykania, mogą spowodować zakrztuszenia, a przy następnej okazji nawet totalną odmowę przyjęcia danego pokarmu,

Przykładów zaburzeń w zakresie przyjmowania pokarmów może być znacznie więcej. Nigdy nie należy oddzielać systemu sensorycznego od motoryki, są one ze sobą ściśle powiązane.

Jednak przyjmowanie pokarmów to również odczuwanie przyjemności, delektowanie się smakiem i zapachem, to relacje społeczne, ale również zdrowie. Dlatego też zaburzenia karmienia chociaż pierwotnie dotyczą braku akceptacji danego pokarmu, wtórnie niosą ze sobą wiele konsekwencji, a ponieważ usta stanowią centrum sensorycznej organizacji, te zaburzenia zasługują na szczególne wsparcie terapeutyczne.